

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Univerzita Pardubice, FF, KSKA

Název práce: Svatojakubská pout' : Cesta k osobní transformaci

Autorka práce: Catherine Schön

Vedoucí práce: Mgr. Michaela Konopíková, Ph.D.

Bakalářská práce Catherine Schön se zaměřuje na fenomén Svatojakubské pouti (Camino de Santiago), konkrétně na tzv. Portugalskou cestu, se zvláštním důrazem na osobní transformaci poutníků. Autorka se v práci snaží o propojení antropologického, psychologického a kulturního pohledu a klade důraz na vnitřní změny, které u účastníků poutě nastávají. Práce je založena na kvalitativním výzkumu realizovaném během autorčiny účasti na Portugalské cestě z Porta do Santiago de Compostela, kterou podnikla v červnu 2024. Výzkum doplňuje i audiovizuální část – dokumentární film. Cílem práce je porozumět tomu, jaké motivace poutníky k cestě vedou, jak poutníci cestu prožívají, jakou roli zde hrají psychologické, kulturní a sociální aspekty a jak ovlivňují identitu jedince (str. 8). Teoreticky je práce ukotvena v teorii přechodových rituálů.

Úvod práce (str. 7-9) je v zásadě v pořádku, pouze odstavec o opuštěných výzkumných směrech (str. 9) působí poněkud neukončeně a vyvolává otázku, proč toto studentka vůbec zmiňuje.

Kapitola pojednávající o metodologii (s. 10-12) obsahuje jasně vysvětlenou volbu metod (zúčastněné pozorování, polostrukturované rozhovory, autoetnografie), studentka výborně pracuje s citacemi a neopomněla zmínit i limity realizovaného výzkumu. Postrádám tu jen informaci o tom, jak autorka rozhovory analyzovala.

Teoretickou část práce (str. 15.16) považuji za dobře zpracovanou, byť poněkud kratší. Určitě by bylo možné teorii rozvinout o Turnerovu koncepci liminality.

Stěžejní část práce tvoří pátá kapitola „Autoetnografická zkušenost autorky“ (str. 17-20) a šestá kapitola (str. 21-32), ve které studentka analyzuje perspektivy dalších poutníků získané prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů. Autoetnografická část, v níž studentka reflektuje nejen své motivace k pouti, vlastní prožitky během i změnu vztahu k tělu a pohybu (str. 20) je velmi zdařilá a považuji ji za jednu z nejsilnějších částí práce.

V kapitole pojednávající o perspektivách dalších poutníků přibližuje studentka pět poutníků, které během cesty potkala a s nimiž vedle polostrukturované rozhovory. Je poněkud škoda, že jednotlivé podkapitoly nesou označení „respondentk/a č. X“. Vzhledem k tématu práce

a použitým metodám (kvalitativní výzkum) by bylo vhodnější použít například přezdívky pro jednotlivé poutníky přímo v názvu podkapitol – přispělo by to k větší autentičnosti a osobnímu rozměru výpovědí.

Formální stránka práce je celkově dobrá, i když se v textu objevují drobné překlepy a formulační nedostatky, např. na str. 8 se dvakrát za sebou opakuje spojení „*této práce*“, na str. 15 chybí podmět (např. *poutník, vyšel ze startu*). Tyto drobnosti místy ruší plynulost čtení.

Práce nabízí živý a autentický vhled do moderního poutnictví v evropském kontextu a přináší zajímavé poznatky o identitě, motivaci a osobní transformaci poutníků. Celkově text práce působí upřímně a reflektovaně, zároveň se autorka opírá o relevantní odbornou literaturu a odpovídající výzkumné metody. V neposlední řadě bych chtěla vyzdvihnout zdařilý kvalitativní výzkum, který autorka realizovala. Velmi oceňuji také zapojení autoetnografické metody, propojení osobní zkušenosti a odborné reflexe a schopnost zachytit proměnlivost vnitřního světa poutníka.

Součástí bakalářské práce je také dokumentární film, který představuje velmi zdařilý a inspirativní doplněk k psané části. Film přirozeně rozvíjí autoetnografickou rovinu práce a autentickým způsobem zachycuje atmosféru pouti a jednotlivé momenty introspekce. Oceňuji, že audiovizuální zpracování nejen rozšiřuje osobní reflexi autorky, ale zároveň obsahuje i části z rozhovoru s poutnicí, které zvyšují věrohodnost a hloubku výzkumu. Celkově vnímám audiovizuální zpracování jako přínosnou součást výzkumného projektu.

Bakalářskou práci Catherine Schön považuji za velice zdařilou a doporučuji ji k obhajobě s hodnocením „výborně – A“.

12.5. 2025

Petra Ponocná